І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 82. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 3-го ТРАВНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 3, 1972 No. 82. VOL. LXXIX.

СЕНАТ ПРОТИ ЗМЕНШЕННЯ БЮДЖЕТУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ АҐЕНЦІЇ

Вашингтон. — Першого травня 57 голосами „за" проти тільки 15 голосів Сенат схвалив дальше повне фінансування Інформаційної Агенції ЗСА, у віданні якої перебуває могутня радіостанція „Голос Америки". Практично голосування відбулося з приводу 45 мільйонів долярів, що їх хотіла із загального бюджету урізати Сенатська Комісія закордонних відносин, під керівництвом сен. В. Фулбрайта. Коли б таке сталось, то була б загроза припинення передавання радіопрограм багатьма мовами народів Сходу Европи. Таке рішення Сенату є одночасно і схваленням урядової політики в ділянці закордонної інформації. Комісія під керівництвом Вілліяма Фулбрайта домагалася скоротити бюджет для ЮСІА на 25%, але найновішим рішенням Сенат відновив усі фонди на ту Аґенцію.

Сенатор Джексон виступив проти припинення пересилань „Голосу Америки" різними мовами народів

Клівленд. — Напередодні відлету з Клівленду до Вашингтону 1-го травня, де в Сенаті мало відбутись голосування про забезпечення фондами Інформаційну Агенцію ЗСА, сенатор Генрі Джексон виступив з заявою, в якій повністю підтримав необхідність дальших радіопересилань „Голосу Америки" до країн Східньої і Центральної Европи. Припинення радіопрограм рідними мовами різних народів у Европі поза Залізною Заслоною „ізолювало б голос Америки і відтяло б ті народи від духу Вільного Світу". Тим часом, сказав сенатор Г. Джексон, „якщо Сенат не проголосує за фондми для Інформаційної Агенції ЗСА, то „Голос Америки" припинить надавання такими мовами: польською, литовською, болгарською, албанською, чеською, словацькою, естонською, латиською, угорською, албанською, сербо-хорватською, словінською, турецькою і румунською, а також іншими". Тоді ті народи, сказав сенатор Г. Джексон, будуть слухати замість голосу Вільного Світу — голос Москви. „Покинути напризволяще народи Східньої Европи означає покинути напризволяще себе самих", заявив він, висловлюючи у кінці певність, що Сенат знайде фонди на необхідну справу інформації та зв'язку з народами поза Залізною Заслоною, які хочуть знати правду про події у світі і в Америці.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

ПІСЛЯ 19-ТИДЕННОГО ПЕРЕБУВАННЯ В ЗСА, із Сан Франсіско відбула додому група тенісистів з комуністичного Китаю. 13 тенісистів, яких супроводжували ще 25 комунокитайських представників, заявили, що вони задоволені із свого побуту в ЗСА та що їх тут „тепло зустрічали".

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ВІЛЛІЯМ РОДЖЕРС висловився за дальшим бомбардуванням Північного В'єтнаму американською авіяцією. Державний секретар сказав, що такі бомбардування знесилюють ворога й припиняють довіз амуніції та зброї з Північного до Південного В'єтнаму, а отже й зменшують ворожий натиск на фронтах у Південному В'єтнамі. В. Роджерс сказав, що у висліді бомбардувань деяких об'єктів у Ганої й Гайфонгу багато совєтського виробу літаків „Міг" були перекинені ще далі на північ.

СТЕЙТОВИЙ СЕНАТОР У ТРЕНТОНІ, Н. Дж., Метью Рінальдо, вніс законопроєкт, за яким будуть штрафувати тих працедавців, що беруть на працю нелеґальних іміґрантів до ЗСА, або осіб, які тимчасово в цій країні перебувають і не мають права на працю. Штрафуватимуть, якщо законопроєкт буде схвалений, у висоті від 200 до 500 долярів за кожний випадок праці нелеґального еміґранта.

ДЕПАРТАМЕНТ ОБОРОНИ СПОДІВАЄТЬСЯ від законодавців у Конґресі, що вони призначать яких 300 мільйонів долярів на початкову стадію будування нового модерного літаконосця. Противники кажуть, що не варто витрачати - мільярд долярів на його будову, бо літаконосці це вже застарілий вид зброї — їх можуть легко знищити підводні човни з ракетами.

У СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ МАЛИ відзначати 1-травневе робітниче свято також 2-го травня. Але — разом із суботою минулого тижня — те святкування охопило бн 4 дні. З уваги на хронічно погану совєтську економіку совєтський уряд проголосив, що 1-го і 2-го травня фабрики будуть працювати, а робітники в рекомпенсату дістануть додаткові два дні до своєї літньої відпустки.

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ПРИНЕСЛА статтю Г. Лахтіна, в якій він пропонує зредукувати число працівників в прерізних дослідних установах. Вони переповнені людьми, які все одно можуть тільки частинно дати видайну працю, бо не мають потрібних для переводження дослідів матеріялів. Можна здогадатись, що в характері ніби-то дослідників працюють партійні люди та протеговані ними нероби.

В ЯПОНСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ ОДВЕРТО КРИТИКУВАЛИ ПРЕСУ за буцім-то свідомий односторонній прихильний підхід до китайських комуністів: представник чотирьох японських щоденників зробив буцім-то в Пекіні тайну умову, за якою ті японські щоденники обіцяли ставитись прихильно до проблеми японсько-китайської співпраці, за ціну залишення в Комуністичному Китаю кореспондентів тих газет.

У СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ НАСТАЛА деяка „відлига" в ділянці культури. Дозволяють на друкування книжок і висвітлювання фільмів, які за Вальтера Ульбріхта були заборонені. Новий перший секретар компартії Східньої Німеччини, Ерік Гонекер, заявив був, що для всіх, які виходять із „твердих соціялістичних позицій" не існує недоторкальних тем. Письменники й мистці ведуть палкі дискусії, як розуміти той вислів комуністичного диктатора.

КИТАЙСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД ЗАПРОСИВ 35 до 50 американських і канадійських бизнесменів. Деякі з них приїхали були на міжнародний ярмарок у Кантоні, де влаштовано американський павільйон. Покищо американські бизнесмени закупили чи пак замовили в Китаї більше продуктів, ані ж закупна й замовлення, що їх зробив Комуністичний Китай в Америці.

УРЯД КАСУЄ КОНТРОЛЮ ПЛАТЕНЬ І ЦІН ДЛЯ ЧЕТВЕРТИНИ ГОСПОДАРСТВА КРАЇНИ

Вашингтон. — Федеральний Уряд своїм рішенням 1-го травня звільнив від встановленої ним контролі цін і заробітних платен мільйони малих підприємств та місцевих урядів, звільняючи практично від цієї контролі більше, ніж одну четверту частину господарства країни. Федеральна Рада Коштів Прожитку повідомила, що всі підприємства і уряди, які затруднюють 60 або менше працівників чи урядовців, вже не потребують придержуватися встановлених раніше постанов про ціни і заробітні платні. Це рішення охоплює яких п'ять мільйонів менших підприємств із продукцією товарів на яких 500 більйонів долярів річно продажної ціни, отже 28 відсотків ціни всього річного продажу в країні. Рівночасно це рішення звільняє яких 19 мільйонів працівників, отже 26 відсотків усіх затруднених в країні, від теперішньої контролі заробітної платні. Повідомляючи про це рішення, Герберт Стейн, голова Президентської Ради Економічних Дорадників, намагався злагіднити побоювання великих корпорацій щодо можливостей ще тіснішої урядової контролі надмірних прибутків. Доналд Румсфелд, директор Ради Коштів Прожитку, зі свого боку вияснив, що теперішнє рішення відносно звільнення малих підприємств з-під контролі, ще не є „черговим кроком до повного окасування контролі чи до Третьої фази" економічної стабілізації, а тільки заходом для „виелімінування зайвого бюрократизму" з урядового нагляду над виконуванням стабілізаційної програми. Також інформується, що голова Комісії Цін Джексон Ґрейсон та інші члени тієї Комісії не погоджувалися з теперішнім рішенням, вважаючи його передчасним та добачаючи в ньому можливість підірвання довір'я загалу щодо урядової справности в здійснюванні програми контролі цін і платень. Із тих малих підприємств, що їх тепер звільнено від контролі цін і платень, виключені будівельні підприємства та медична обслуга з уваги на „інфляційний імпакт", який таке звільнення могло б мати на цілість країни — заявив Доналд Румсфелд.

Дистриктовий Суд анулював вибори Бойла на президента шахтарської профспілки

Вашингтон. — Дистриктовий суддя у Вашингтоні анулював вибори В. А. Бойла на президента шахтарської професійної спілки Об'єднаних Гірників Америки, що нараховує 200 000 членів. У 33-сторінковому рішенні-звіті суддя Вілліям Брасит висловився, що є забагато відомостей і фактів хибного поступування Бойла й інших під час виборів у 1969 році. Тому дистриктовий суддя попрохав Департамент Справедливости, аби він з наступного понеділка анулював ті вибори. У звіті сказано, що під час виборів було багато порушень федерального законодавства, які відповідно впливали на їхній вислід. Профспілкові провідники змагалися проти групи, що її очолював Джозеф Яблонскі, якого через три тижні після виборів знайшли замордованого в Кларксвіллі, Па., як і його дружину та дочку, в їхньому ж домі. Дистриктовий суддя Брасит навів такий приклад порушень законів, як незаконне використання газети для пропаґування кандидатури В. Бойла, незаконні видатки на передвиборчу кампанію тощо. Перед цим рішенням дистриктового судді дослідження провадив Департамент Праці в 1970 році, який вирішив, що вибори були незаконні і що треба провести нові, під наглядом того департаменту.

Цьогорічні нагороди Пуліцера признано із застереженням

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" одержав нагороду Пулітцера з 1972 року за публікацію „Документів Пентаґону" („Пентаґон Пейперс"), що викликала стільки непорозумінь та суперечок. У тій публікації йшлося про початкову фазу втягнення ЗСА у війну у В'єтнамі. Нагороду одержав також Джек Андерсон, синдикований колюмніст, за його інформації про політику американського уряду під час індусько-пакистанської війни. Однак, Рада Довірених Колюмбійського університету, яка офіційно видає нагороди, видала також заяву, в якій сказано, що більшість членів Ради Довірених „має велике застереження щодо вчасности і відповідности деяких журналістичних нагород". Такий випадок стався, здається, вперше за всі 56 років існування нагороди Пулітцера. Рада Довірених погодилась на всі рекомендації Ради Дорадників нагороди Пулітцера, бо так завжди було і в минулому, але зазначила, що коли б вона сама ,себто Рада Довірених при Колюмбійському Університеті, виносила рішення, „то деякі з вирізнених нагороди не одержали б". До Ради Довірених входять 23 особи. Ніхто з них не заявив виразно, кого стосувалася та примітка в рішенні, однак стало відомо, що вона відноситься до „Ню Йорк Таймсу" і до журналіста Джека Андерсона. В додатку до II нагород з ділянки журналістики, були нагороджені ще 6 письменників та один композитор, між ними Барбара Тачман, Джозеф Лаш, Воллес Стеґнер та ін. Між нагородженими є журналіст із Чикаґо Майк Ройко, українського походження.

У Чикаґо відбудеться Конґрес Етнічних Груп Республіканської Партії

Чикаґо. — Другий Конґрес Крайової Республіканської Організації Етнічних Груп відбудеться в Чикаґо, в готелі „Марріот" 5 - 7 травня. Головними промовцями будуть: секретар транспорту Джон Волпі, сенатор Боб Дал і сенатор Чарлз Персі, мейор Клівленду Ралф Перк та конґресмен Едвард Дервінскі. На конґресі сподіваються понад 150 делеґатів, репрезентантів понад 30 національностей з 23 стейтів ЗСА. Керівник Крайового Республіканського Комітету сенатор Боб Дал зустрінеться з делеґатами у неділю 7 травня, сенатор Ч. Персі виступатиме в суботу на бенкеті, коли з промовами виступлять також секретар транспорту Джон Волпі і конґресмен Е. Дервінскі. Члени Ради в справах етнічних груп будуть обговорювати з представниками різних національностей шляхи і способи для переобрання президента Ричарда Ніксона на той пост у цьогорічних президентських виборах.

Комуністи здобули у В'єтнамі провінцію Квантрі з її столицею

Сайгон. — Комуністичні агресори осягнули поважну перемогу, здобувши найдалі на північ висунену провінційну столицю Квантрі і з нею всю провінцію тієї самої назви. Вони посуваються в напрямку до другого найбільшого після Сайгону міста в Південному В'єтнамі, колишньої королівської столиці й осідку великого університету — Хуе. Комуністичний переможний похід продовжується без уваги на сильне бомбардування ворожих військ летунством і корабельною артилерією. Первісна хоробра оборона північної провінції Квантрі проти наступаючих комуністичних з'єднань зламалася і 3-та південно-в'єтнамська дивізія знаходиться — за твердженням американських кореспондентів — у стані розкладу. Її командир, генерал Ву Ван Джіяй, відлетів з Квантрі з цілим своїм штабом, втративши зв'язок з своїми частинами. Американські гелікоптери евакуювали всіх 80 американських військових дорадників, що були при тій південно-в'єтнамській дивізії. 150.000-не місто Хуе переповнене десятками тисяч втікачів. За всіма познаками в руки ворога впадуть також дві інші провінційні столиці — Контум і Анлок у середущій частині Південного В'єтнаму. Американські коментатори стверджують, що хід подій на в'єтнамському воєнному ронті в останніх днях йде по лінії тверджень комуністів і американських противників політики президента Ніксона щодо В'єтнаму, що так звана в'єтнамізація, себто поставлення на ноги великої і добре озброєної та вивінованої південно - в'єтнамської армії, була невдачною. Американський головний командувач у В'єтнамі ген. Абрамс Крейтон і амбасадор ЗСА у Сайгоні Елсворт Банкер конферували з президентом Нґуєном Ван Тіє одну годину, але про зміст тієї розмови нічого не виявлено. Північно - в'єтнамське радіо проголосило, що демаркаційна лінія, що від 1954 р. розмежовувала Північний і Південний В'єтнам, не була ніяким міжнародним кордоном і тому Північний В'єтнам мав „право" прийти з допомогою" своїм братам проти американських „аґресорів".

Ніксон підпише в Москві договір з СССР про обмеження стратегічної зброї

Вашингтон. — Пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер ствердив перед представниками преси, що „значно покращала можливість порозуміння" з Совєтським Союзом щодо складення договору про обмеження офензивної стратегічної зброї. Сталося це внаслідку кількакратного обміну листами між президентом Р. Ніксоном і першим секретарем компартії СССР Леонідом Брежнєвим в останніх кількох тижнях. Президент наполягав, щоб у той договір обов'язково включити підводні човни з їх далекосяжними атомовими ракетами. Совєти ,які найбільше загрожують Америці такими своїми підводними човнами, противилися будь-якому обмежуванню їх, але буцім-то остаточно погодилися. Для цієї справи Президент викликав був з Гельсинок, де ведуться американсько-совєтські переговори про обмеження атомової зброї, голову американської делеґації Джералда Смита, з яким нараджувався в цій справі. Внаслідку покращання можливостей порозуміння — Джералд Смит відлетів до Гельсинок. Дотичний договір має бути підписаний у Москві під час тамошнього перебування президента Р. Ніксона 22 травня ц. р.

Під час 1-травневої паради у Москві — Підгорний лаявся проти ЗСА

Москва. — За традиційним звичаєм у понеділок 1-го травня відбулася у Москві вулична парада, цим разом цивільного а не військового характеру, при чому головну 15-тихвилинну промову з Ленінського мавзолею виголосив голова Верховного Совєта Микола Підгорний. Центральною темою тієї його промови була лайка проти „американських мперіялістів" та заява солідарности з в'єтнамськими комуністами. Підгорний знову заповів повну підтримку „відважним патріотам В'єтнаму, Ляосу й Камбоджі", які переможно воюють проти „американських аґресорів". Однак одночасно в місячнику „Америка" появилася стаття коментатора з „Ізвєстій" Вікентія Мєдвєдєва ,яка арґументує потребу „співіснування" з Америкою. У тій статті висловлюється надію на покращання американсько-совєтських взаємин, яке — мовляв — прийде внаслідку порозуміння щодо стратегічної зброї та пожвавлення культурних і господарських контактів. Названий совєтський речник повторює недавнє твердження президента Ніксона, що добрі зв'язки між ЗСА і СССР повинні існувати незалежно від існуючих між ними ідеологічних розбіжностей.

Дітройт готується до великої маніфестації цієї неділі

Дітройт (М. С.) Як уже повідомлялося в пресі, вістка про нову хвилю арештів культурних діячів в Україні сколихнула українців Дітройту й околиць. З почину молоді, в березні створено тут Комітет оборони переслідуваних в Україні. Це є постійне тіло, що слідкує і буде слідкувати за подіями в Україні і, в разі потреби, всіма доступними законними шляхами боронитиме тих, проти кого буде спрямоване вістря московських шовіністів. У пляні Комітету є цілий ряд намічених заходів для правдивої інформації американського світу (преса, радіо, телевізія, професори і студенти університетів) про стан в Україні взагалі і особливо про національну політику московських комуністів. Ця інформація особливо важлива тепер, коли Москва, готуючись до бундючного відзначення 50-тиліття створення СССР, зливою брехливих інформацій про т. зв. торжество ленінської національної політики затруюватиме вільний світ.

Та зараз вся увага Комітету звернена на підготовку до великої маніфестації в неділю 7 травня, яка розпочнеться о 3 г. по полудні в Кобо - Гол, а закінчиться протестаційним походом до площі Кеннеді. Комітет відбував засідання кожного тижня. З приближенням дня

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ректор УВУ відвідав Денвер

Денвер (Д-р І. Овечко). — З нагоди продовження відзначень 50-річчя Українського Вільного Університету, цим разом на Заході ЗСА, ректор УВУ проф. д-р Володимир Янів відвідав відносно невелику, але активну громаду українців у Денвері, Колорадо, де протягом трьох днів відбулися різні імпрези з тієї нагоди. Відзначення Золотого Ювілею УВУ у західніх стейтах ЗСА заініціював спеціяльно для того створений Ініціятивно - Координаційний Комітет (д-р Є. Петрівський, д-р П. Баб'як з Університету Колорадо та д-р І. Овечко з Університету Північного Колорадо), а святкування в Денвері підготовив і перевів Ювілейний Комітет у тому місті на чолі з головою інж. М. Кальбою в співпраці інших членів: мгр І. Стебельський — заст. голови, Ігор Фіґлюс — 2-ий заст. голови (від молоді), інж. А. Івашко — секретар, п-і Барбара Завадович — англ. секретар, мгр Л. Колтунюк — фін. секретар і д-р І. Овечко — пресовий реф. Комітет діяв під протекторатом місцевого Відділу УККА.

У п'ятницю, 14-го квітня, проф. д-р В. Янів зустрівся в залі української католицької парохії зі студіюючою молоддю. Студенти під керівництвом свого дорадника і літературного консультанта д-ра П. Баб'яка підготували мистецьке читання поезій українських авторів з поневоленої України — від „шестидесятників" до сучасних включно (Л. Костенко, В. Симоненко, М. Литвинець, М. Вінграновський, І. Калинець та ін.), а проф. д-р В. Янів проаналізував їх творчість у

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУДЕТЬСЯ ДОБРОДІЙНА ЗАБАВА

Союзівка, Керґонксон. — На цій відпочинковій Оселі УНСоюзу заходами 72 Відділу Союзу Українок Америки, при Українському Інституті Америки, відбудеться забава й товариська вечеря 6-го травня, для збірки фондів на стипендійний фонд Відділу. До танцю приграватиме оркестра „Амор". Вже зголосилося 250 гостей. Після товариської вечері, започаткованої коктейлем, відбудеться виграш 6-тиденної мандрівки Фріпорт - Насау, картини Л. Гуцалюка, малюнку на склі Ярослави Сурмач та ін. Коктейль розпочнеться о 6:30 вечора. Бажаючі зголовитись мають потелефонувати до п-і Марії Лисогір: (201) 232-5304, або на Союзівку: (914)626-5641.

ПІДТРИМУЮТЬ КАНДИДАТУРУ ПЕТРА ҐАДИКА

Перт Амбой, Н. Дж. — Відділ 155 УНСоюзу під назвою „Січ" підтримує кандидатуру Петра Гадика на радного місцевої управи у виборах, що відбудуться 9-го травня. П. Гадик, свого часу делеґат на 26 Конвенцію УНСоюзу і активний у товаристві „Січ", одружений, має двоє дітей, виявляє громадську активність, останні 13 років частково працював скарбником міста Перт Амбой. Раніше студіював у Ратґерському Університеті економіку, є членом місцевої Комісії людських зв'язків та ін. установ, є також членом Алюмнів Ратґерського Університету. Вся родина належить до української католицької церкви в Перт Амбой. Товариство „Січ" підтримує його та всіх інших кандидатів на листі по лінії „А" — „Дж".

ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В НЮ ЙОРКУ

Організації Українського Визвольного Фронту в ЗСА з морально - фаховою підтримкою українських наукових установ і професійностанових товариств відновлюють працю Українського Народного Університету — — УНУ. В неділю 7-го травня о год. 4.30 по пол. в Українському Народному Домі при 140 2-га Евню в Ню Йорку, у великій залі, після відкриття УНУ д-р Михайло Кушнір виголосить доповідь „Григорій Сковорода — людина і філософ" — у 250-річчя з дня його народження.

СВЯЧЕНЕ ДЛЯ СТАРШИХ ГРОМАДЯН

Ню Йорк. — Дня 7 травня о 2-й г. по полудні в Літературно-Мистецькому Клюбі при 2-й евню Секція старших громадян при „Самопомочі" і референтура Суспільної Опіки Окружної Ради СУА в Ню Йорку влаштовують Свячене - полуденок для наших старших сеньйорів. Запрошують членів Секції та всіх старших віком, котрі бажали б провести кілька годин у родинній атмосфері. Молоді бандуристи заповіли участь у мистецькій програмі.

ВЕСНЯНА ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС

Мета до кінця червня — 2,600 нових членів.
Досі приєднано — 1,139; Потрібно ще — 1,461

З Головної Канцелярії Українського Народного Союзу інформують, що з днем 1-го травня, в якому підведено організаційні підсумки за квітень, одержано за той місяць 292 подання про прийняття в члени, що збільшує загальну кількість прийнятих у цьому році нових членів до 1,139. Як уже на цьому місці інформовано, саме тепер широко розгортається весняна організаційна кампанія, метою якої є приєднати до УНСоюзу до кінця червня ц.р. щонайменше 2,600 нових членів, отже в останніх двох місяцях цієї кампанії, в травні і червні, необхідно приєднати ще щонайменше 1,475 нових членів, себто на 222 нові члени більше, ніж їх приєднано за три перші місяці року. До тих, що в квітні найбільше причинилися до розвитку організаційної кампанії, належать: секретарка 22-го Відділу в Чикаґо Гелен Олек, секретар 367-го Відділу в Рочестері Василь Попович, і обласний організатор та головний радний Степан Гавриш з Філядельфії, які приєднали по десять нових членів кожне, дальше секретар 42-го Відділу в Пассейку Петро Головачук та обласний організатор і головний радний Євген Репета, які приєднали по вісім нових членів, секретар 22-го Відділу в Клівленді Ярослав Кришталович, секретар 240-го Відділу в Клівленді та минулорічний організаційний першун Михайло Кіґічак та обласний організатор і головний радний Василь Дідюк в Торонті приєднали по шість нових членів, а Роман Куропась, секретар 20-го Відділу в Гемтремку, секретар 295-го Відділу в Акроні Станислав Мотрович та секретар 407-го Відділу в Торонто Василь Шаран по п'ять нових членів. Кампанія продовжується і розгортається.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ц міс. За кожну зміну адреси — 25 ц. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Передвиборчі сутінки

Після шести з-посеред усіх 23-ох стейтових демократичних правиборів ситуація на виборчому фронті в Америці радше затемнилась, як прояснилась. Поки ще розпочались правибори — загальна думка опитових бюр і коментаторів вважала сенатора з Мейну Едмонда Москі за найвірогіднішого кандидата на президента Демократичної партії в осінніх президентських виборах. Але, не осягнувши ні в одному з шести стейтів першого місця і витратившись з грошей — Москі взагалі зрікся дальшої активної участи у правиборах, хоч не вирікся надії, що, може, на липневій партійній конвенції звернуться до нього, як представника партійного ідеологічного „центру", що ніби мав би бути компромісом між „лівим" сенатором Джорджем МекҐоверном і „правим" губернатором з Алабами Джорджем Воллесом.

Покищо переможцем у правиборах став несподівано мало в країні відомий Джордж МекҐоверн з Південної Дакоти. Ведучи кампанію під гострими антивоєнними гаслами, він має багатьох студентів, як виборчих аґітаторів. Він отримав уже для своєї кандидатури 232-ох конвенційних делеґатів. Але на конвенції треба буде мати аж 1.509 голосів, щоб дістати призначення, як партійний делеґат на президента.

Аритметика не є вирішною для партійної конвенції. У стейтових правиборах люди керуються симпатіями-антипатіями й специфічними стейтовими відносинами. Коли, наприклад, МекҐоверн здобув світлу перемогу у стейт Мессачусетс, то головно тому, що це „стейт родини Кеннеді", а МекҐоверна вважають взагалі за „людину сенатора Едварда Кеннеді". Інші перестерігають, що коли б демократична конвенція вибрала „лівого" Джорджа МекҐоверна на суперника Ричарда Ніксона, то це принесло б Демократичній партії таку саму катастрофу, якої зазнала Республіканська партія у 1964 році, коли її кандидатом був „правий" сенатор Беррі Голдвотер.

Коли демократична конвенція шукатиме компромісового кандидата з ідеологічним обличчям „центру", то найбільші шанси матиме знову сен. Гюберт Гомфрі. Дехто припускає, що Демократичну партію могла б об'єднати кандидатура сенатора Едварда Кеннеді. Правда, він має атракційне прізвище, але належить до лівого крила політичного вахляра. А американський нарід інстинктовно лине до „золотої середини".

Кав'яр і лайки

Професор Роналд Гілтон із Стемфордського університету в Каліфорнії оприлюднив свого часу в „НЙ Таймсі" листа до редакції, в якому вказував на яскраву суперечність між спорадичним „сердечним" прийманням у Совєтському Союзі американських високопоставлених осіб та лайками, що їх ті видатні діячі політики й науки мусять вислухувати від своїх „гостинних" господарів на адресу Америки. Названий професор покликався на досвід, що його сам зазнав, і на досвід сенаторів Марка Гетфілда та Френка Черча, які приїздили до СССР у склад офіційної конґресової делеґації і яких також приймали кав'ярем і водкою, але в ході тієї гостини ображали їх брутальними вигадками на адресу їхньої американської батьківщини. Професор Гілтон стверджує, що совєтський пропаґандивний апарат, який охоплює всі ділянки тамошнього життя, взяв Америку за предмет „безперервного струму видумок і брехонь, які є єдиним джерелом офіційної інформації про ЗСА з їх понад 200 млн. населення".

Американський Уряд і Конґрес знають про це, бо не можуть не знати. Знає про це американська амбасада у Москві, центрі тієї наклепницької кампанії. І настільки вже звикли до того несамовитого явища, що вважають його за щось „природне", за якийсь спеціяльний привілей большевицької влади, і не роблять нічого, щоб тому явищу протиставитись. Американські сенатори й професори, які зустрічаються із закидами „самого" совєтського прем'єра Алексея Косиґіна, ніби американська преса веде антисовєтську пропаґанду, обмежуються ствердженням, що в Америці існує свобода слова та друку і нема пресової цензури. Зате ніхто з них не кине в очі Косиґінові з різними совєтськими академіками та професорами, що „буржуазна" преса в Америці пише про СССР правду, і власне тому совєтські володарі вважають, що вона грішить „антисовєтською пропаґандою", і що, навпаки, ввесь державний апарат у Совєтському Союзі наставлений на ширення про Америку фальшів і лайок.

Заповіджені тепер відвідини президента Ніксона в Москві навряд чи змінять щонебудь у цій ситуації. Відомо ж, що „горбатого і могила не випростує".

Омелян Пріцак

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА В ГАРВАРДІ

(1)

Українознавчі студії в Гарвардському університеті відрізняються тим від подібних студій в інших університетах ЗСА і Канади, що вони концентруються головно на аспірантському рівні (ґраджуейт стадіс) і плянуються на базі достійности та найбільшої доцільности. Тут не зобов'язують ніякі засохлі схеми. Ось, наприклад, в теперішній стадії увага концентрується не на викладанні, а на підготові до самостійної праці нової генерації дослідників. Це робиться, очевидно, тому, що на батьківщині рівень гуманістичних наук стоїть на дуже низькому рівні, зокрема як наслідок постійно повторюваних чисток поміж інтелектуалістами.

Перше питання, яке стало перед Комітетом українознавчих студій ще на самому початку у квітні - травні 1968 р., було — чи творити окремий департамент українських студій на взір, наприклад, „чорних студій" (блек стадіс), чи передати заплановані три катедри у віддання відносних фахових департаментів. Як відомо, в системі американських і канадійських університетів уе викладання та надавання наукових ступенів відбувається через департаменти.

Після всестороннього обмірковування та дискусії члени Комітету вирішили, що — принаймні під теперішню пору — не було б доцільним мати окремий департамент, а саме з двох головних причин:

Поперше, концентрація професорів, викладачів і студентів у системі одного спеціяльного департаменту, складеного в основному з українців, загрожувала б — під цю пору принаймні — замкненням в ґетто, тоді як перше основне завдання Гарвардського пляну було власне вивести науку в українознавчих ділянках на міжнародні тори. А це можливе тільки тоді, коли, наприклад історія України стане у постійній конфронтації з американською, французькою, німецькою історією.

Очевидно, рішення Комітету прийнято не навіки. З часом, коли українські студії розвинуться, всі три катедри будуть вивінувані й обсаджені і, крім того, коли запотребування на висококваліфікованих спеціялістів у поодиноких ділянках українознавчих студій поза Гарвардом стане потребою дня, тоді можна буде легко створити спершу „постійний комітет для адміністрування програм на степені мастера та доктора українознавчих студій", який в разі потреби зможе без перешкод розвинутися в окремий департамент українознавчих студій.

З другого боку, під теперішню пору, випускники департаменту українознавчих студій мали б труднощі дістати працю, бож досі немає ніде в ЗСА чи Канаді такого департаменту.

Друге питання, з яким наш Комітет зіткнувся — де і як конкретно розмістити заплановані українознавчі катедри?

Відносно двох — історії і мовознавства — справа була легка і очевидна. Катедра української історії повинна бути в системі департаменту історії, так, як українська історія є складовою частиною всесвітньої історії. Докторанти української історії одержать докторські дипломи, видані департаментом історії з правом викладати історію в усіх департаментах історії університетів Америки й Канади.

Також відносно катедри українського мовознавства Комітет не мав ніякого сумніву про те, що її основне місце у системі департаменту славістики, так, як українська мова належить до слов'янських мов, і не можна її вивчати в ізоляції. Одначе, тому, що українське мовознавство є заразом складовою частиною загального мовознавства, професор українського мовознавства мусів би мати підготову із загального мовознавства і, як такий, бути дійсним членом департаменту мовознавства. Докторанти мовознавства повинні дістати свій диплом у системі слов'янського департаменту (з тим, щоб пройти теж курси загального мовознавства) і, як такі, мати право викладати в усіх слов'янських департаментах університетів Америки й Канади.

Було б недоцільним мати катедру українського мовознавства виключно в системі департаменту мовознавства (департамент оф лінґвістік), бож там є концентрація на теоретичні проблеми і методологію мовознавства, а вивчення конкретних мов чи мовних груп грає третьорядну ролю.

Але де примістити катедру літератури?

У XIX ст., як наслідок поступу в науці індоевропейського мовознавства, а також під впливом розбудженого романтизмом слов'янського світу, виникнуло, найперше в Німеччині і Австрії, слов'янське мовознавство (головно філологія), як наукова університетська дисципліна. Опісля з розвитком літератур, писаних поодинокими слов'янськими мовами, виникло як додаток до філології зацікавлення тими літературами, спочатку старими, а опісля й новими. Отак постале „слов'янське літературознавство" довго існувало в тіні філології і для її вжитку. Тільки вже в нашому столітті почали заводитися поза слов'янськими країнами курси окремих літератур: російської, польської, чеської, сербської, болгарської тощо. Одначе, донедавна вивчення отих літератур (крім російської) мало виключно додаткове завдання: допомога вивчити проблеми порівняльної граматики слов'янських мов або конкретної слов'янської мови.

(Далі буде)

Доповідь, прочитана на V Крайовому З'їзді ФКУ в Піттсбургу 22 квітня 1972 р.

В. С-ко

РОСІЙСЬКА ДУША І — ЛЕНІН

Василь Гроссман, совєтський письменник, що народився 1905 р. і два роки тому помер у Києві, аж до своєї смерти був ортодоксальним, соцреалістичним письменником. З-під його пера вийшов ряд популярних романів: „Глюкоуф" (1934), „Степан Кольчуґін" (дві книжки — 1937-40) про большевицьке підпілля у Донбасі в передреволюційних роках, з часів другої світової війни повість „Народ безсмертний" (1943), збірка оповідань „Оборона Сталінґраду" (1944), „За справедливу справу" (1952) та ін.

Писав В. Гроссман по-російськи („Народ безсмертний вийшов в українському перекладі), але, крім, сказати б, леґальної творчости, займався також нелеґальною — писав, як кажуть совєтські дисиденти, „в шухляду". І по смерті Гроссмана якимись недовідомими стежками його остання, потрясаючої сили повість під назвою „Все тече" опинилась на Заході, де за короткий час вийшла в перекладі 12-ма мовами.

Василь Гроссман майже все своє життя перебув в Україні, знає не лише українське місто, але й село і один із розділів своєї повісти присвятив голодові 1933 року. Цей розділ — розповідь колишньої голови колгоспу, яка, не витримавши жахіття примусової колективізації, втекла до міста і стала на працю у фабриці як звичайна робітниця.

Російська еміґраційна критика назагал оцінила повість Гросмана „Все тече" позитивно, подекуди приділивши їй навіть перше місце серед нецензурованої „викривальної літератури", що нелеґально дістається на Захід. Але самого автора потрактувала, як першого з-поміж дисидентів „західняка.", який, мовляв, ненавидить російський народ і його історію, що від самих своїх початків розвивалась під знаком рабства. І тому, на думку Гроссмана, рабство ввійшло в кров і плоть росіян, які свободи навіть не прагнуть.

Щоб зрозуміти Леніна, пише в своїй повісті Гроссман, недосить вглянутися в людські, життейські риси Леніна - політика, треба нав'язати характер Леніна спершу з мітом національного російського характеру, а потім з фатумом, характером російської історії.

У лютому 1917 року, — пише Гроссман, — перед Росією відкрився шлях свободи. Росія, як свого „нареченого", вибрала Леніна, відкинувши десятки інших революційних теорій, вірувань, лідерів партій, пророкувань, програм. Жадібно, з пристрастю і з благанням вдивлялись вожді російського прогресу в обличчя „нареченого". Широким колом стали вони — поміркowані, фанатики, трудовики, народники, робітниколюбці, селянські оборонці, проґресивні фабриканти, шалені анархісти... Велика раба спинила свій погляд, що шукав, сумнівався і оцінював — на Ленінові.

Це — безперечна істина, що історія людства є історією його свободи. І Енґельс з Марксом помилялись, твердячи, що свобода є усвідомленою конечністю. Свобода, пише Гроссман, прямо протилежна до конечности, свобода — подолана конечність.

Російських еміґраційних критиків обурює ствердження автора книжки „Все тече", що розвиток подій у Росії виявив дивну властивість — розвиток несвободи. Бо російські пророки - ідеологи Чаадаєв, Бєлінський, Достоєвський, а поміж ними й наш земляк Гоголь, ґеній з роздвоєною душею, пророкували, що в майбутньому росіяни стануть на чолі духового розвитку не тільки европейських народів, але й народів усього світу.

Однак, постійне і невгаваюче гноблення особистости невідступно супроводило всій історії росіян. Холопське підкорення особистости цареві і державі, хоч це бачили й признавали „пророки.". Всі вони, — пише Гроссман, — бачили силу російської душі, прозрівали її значення для світу, але не бачили, що особливості російської душі породжені не свободою, що російська душа — тисячолітня раба. А що дасть світові тисячолітня раба, нехай і ставши всесильною?

І от вибухнула в Росії революція.

Гроссман вважає, що перемога Леніна стала його поразкою. Бо Ленін, фанатик - марксист, повний нетерпимости до інакшомислячих, що захоплювався творами Толстого і музикою Бетговена, рішально спричинився до нового закріпачення селян і робітників, перетворення на прислужників режиму, холуїв не лише визначних діячів культури, літератури та мистецтва.

Чи думав Ленін, запитує автор, що в час доконаного ним перевороту 1918 не Росія піде за соціялістичною Европою, а російське рабство вийде поза межі Росії і стане смолоскипом, що освітлює „нові шляхи людства"? Росія вже не вбирала в себе вільний дух Заходу. Захід очарованими очима дивився на російську картину розвитку, що йде шляхом несвободи.

Західній ліберальний світ, довірливі інтеліґенти, професори університетів побачили „чарівну простоту цього шляху", „зрозуміли" силу „народного плянованого господарства", побудованого на несвободі і визиску державою.

Ленінська синтеза поневолення з соціялізмом приголомшила світ більше, як відкриття внутріатомової енергії. Европейські апостоли національних революцій побачили полум'я зі Сходу. Італійці, а за ними німці заходились по-своєму розвивати ідею національного соціялізму. А полум'я розгоралось щораз більше, захоплюючи Азію, Африку...

Учені соціологи, демолiберали вирішили, що нації і держави можуть розвиватися в ім'я сили і всупереч свободі. Це не була пожива для здорових, це були наркотики для невдах, хворих і слабих, відсталих або битих у попередніх війнах.

Ленінська нетерпимість, — закінчує свою історіософічну розвідку Гроссман, — натиск, зневага до свободи, фанатизм, безоглядна жорстокість супроти ворогів — все те, що принесло перемогу ленінській справі — народилися, викувалися в тисячолітніх глибинах російського кріпосницького життя, російської несвободи. Тим то ленінська перемога послужила несвободі.

„Що ж. Чи й як передше загадковою є російська душа? — запитує автор „антиросійської" повісти. І відповідає: — Ні, загадки немає. Та й чи була вона? Яка ж загадка в рабстві?"

Цих кілька наведених вище думок звучать, як гострий дисонанс до всіх тих тверджень та писань російських, американських, французьких та німецьких лібералних авторів, а останнім часом і декого з українських, які намагаються переконати себе і світ у тому, що російський народ також поневолений большевизмом.

Де ж надія Росії, — завершує свої міркування автор, — якщо навіть її великі пророки не відрізняють свободи від рабства? Де ж надія Росії, якщо великий перетворювач її, Ленін, не зруйнував, а закріпив зв'язок російського розвитку з несвободою, з кріпацтвом?

Відповідь його на питання: „Коли настане пора для російської вільної, людської душі? — ця відповідь дуже песимістична: „А може і не буде її, ніколи вона не настане..."

Окремий розділ присвячує В. Гроссман товаришам Леніна, його помічникам і учням, передусім Сталінові, які продовжували ленінську справу. Про них у наступній статті.

А тим часом дискусія в російській еміґраційній пресі довкола книжки „Все тече" ніби припинилась. Правда в очі коле...

ГАРВАРДСЬКИЙ ВЕЧІР У МИЧИҐЕНІ

Дітройт, Мич. — У суботу 13 травня відбудеться „Гарвардський Вечір", прибуток з якого буде переданий на Фонд Катедри Українознавства в Гарварді. Він відбудеться в залі „Карусель" 35345 Ґросбек, при 15-ій милі Ровд. Ґратиме оркестра „Сорento", виступатиме Богдан Тарнавський з Ню Йорку, а в мистецькій частині Христина Липецька і Ярема Цісарук, із співами. Вступ 50 дол. від особи, від студентів 25 дол.

ТРЕБА ПРОТИДІЯТИ

З преси відомо, що незабаром мають прибути до ЗСА три офіційних представники студентства з СССР для виступів і дискусій з студентами в сімох американських коледжах. Ця акція фінансується приватними колами за дозволом Уряду. Державний Департамент висловив задоволення з таких контактів поміж американським і совєтським студентством, бо це „сприятиме взаємозрозумінню молоді обидвох країн".

Коли тверезо проаналізувати цю акцію, то виявиться, що вона для ЗСА загрозлива і шкідлива. Справа в тому, що тих три представники: М. Мухін, В. Кавтарадзе і Саакіян — провідні діячі в Комсомолі. Вони не є студентами, бо мають по 25-30 років. Після закінчення навчання в університетах були залишені там для спеціяльного вишколу. Тепер їм дасться „можливість провадити цілком леґальну пропаґанду на користь комуністичного режиму.

У цій акції американське студентство буде в дуже невигідному становищі, бо „представники студентства СССР" матимуть готові матеріяли, щоб представляти СССР у рожевих барвах та критикувати ЗСА і капіталістичну систему, а американські студенти не матимуть підготованих арґументів, щоб розшифровувати пропаґандивну брехню совєтських аґентів та критикувати СССР і комуністичний режим.

В американських університетах і коледжах і так є досить задурманених комуністичною пропаґандою прихильників СССР, а виступи пропаґандивної „тройки" закріплять їх на тих позиціях і дадуть аґентурному елементові добру нагоду поглиблювати просовєтські впливи серед американських студентів і поширювати протиурядові демонстрації.

Я вважаю, що ми повинні негайно розпочати заходи, щоб знешкодити або бодай зменшити шкідливий вплив того „турне". У ЗСА є вже чимало українців, що викладають політичні науки або беруть участь у совєтознавчих дослідних осередках при американських університетах. Отже, є кому скласти довідник із статистично - науковими даними про недоліки комуністичного режиму та арґументами проти критики ЗСА і західньої демократії.

Мені невідомо, в яких коледжах виступатимуть „представники совєтського студентства". Думаю, що Є. Євтушенко старанно підбирав їх, але не сумніваюся, що студенти - українці матимуть можливість побувати на виступах „тройки" для участи в дискусіях і роздачі студентам пропонованого мною інформаційного довідника. Думаю, що про цю справу міг би подбати референт молоді УККА.

А. Гудовський

о. М. М. Соловій, ЧСВВ
Оттава, Університет св. Павла

НА МАРҐІНЕСІ БРОШУРИ ПРО ПАТРІЯРХАТ

(15)

Очевидно, що ми, українці-католики, маємо рахуватися з голосом і опінією наших православних братів, хоч би тому, що вони творять переважаючу більшість віруючих християн в Україні. Хоч вони на рідних землях не мають свобідної Української Православної Церкви, хоч їхня Церква уярмлена Московським Патріярхатом, хоч вона не має статусу Автокефальної Церкви, який вона створила була в 1920-их рр., і хоч не всі теперішні ієрархи є свідомими українцями, — все таки вони продовжують леґальне існування УПЦеркви під комуністичним режимом. Є всі дані для того, щоб надіятися на краще майбутнє для УПЦеркви в Україні, особливо ж як прийде час, коли вона — вільна від контролі комуністичної держави та Московського Патріярха — сама візьме керму своєї православної пастви в свої руки і відновить свою автокефалію. Цього ми всі — і католики і православні — мусимо сподіватися, до того зміряти й змагатися і того в Бога вимолювати.

Як уложаться церковні обставини на вільній Україні, про це можна тільки робити здогади. Але те є певне, що і католики і православні, які опинилися поза межами України, і тут, на місцях свого поселення, розвинули церковне життя, не можуть іти „окремими дорогами", але мусять робити все можливе, щоб плекати між собою братерську співпрацю, усувати взаємні упередження, спільно студіювати причини і джерела наших розходжень і — дорогою діялогу — доходити до якогось порозуміння в дусі християнської любови. Тут нам прикладом присвічують православні інших народів, а головно царгородський патріярх Атенагорас, який — разом із папами Іваном XXIII та Павлом VI — проломив вікову ворожнечу православних до католиків і розпочав історичний діялог з Римо-Католицькою Церквою.

Правда у нас ще дуже далеко до такого діялогу, хоч він сам по собі міг би початися вже й тепер, коли б ми мали таких світлих і відважних мужів, як папа Іван XXIII, патріярх Атенагорас або папа Павло VI. Та ми всі свідомі того, що до діялогу не можна приступати, маючи на собі тяжку середньовічну зброю, з мечем у руці, зі словами лайки на устах чи викликаючи свого брата на двобій. Може й через те Господь не благословить нашого діялогу якраз тому, що ми ведемо його без любови і прощення з обидвох сторін. Наші брати православні випоминають нам усякі знані, а ще більше незнані історії „насильства" Берестейської Унії, називають ще й тепер (!) нас — українців східнього обряду — „зрадниками", „запроданцями" і ще гіршими образливими словами. Вони бажали б, щоб ми Йосафата Кунцевича не уважали за святого, а викреслили його імення з історії, як „зрадника", „гонителя", „ката" і т. п. І тут вони непоступливі, навіть тоді, коли не мають за собою історичної основи !..

Але й ми, українці-католики, не вистерігаємося деяких потягнень, що аж ніяк не причиняються до нав'язання братерських відносин із нашими православними братами. Вже й по Ватиканському Соборі Другому ми ще не спромоглися на діялог, бодай вступний ,прелімінарний. Започаткований нашим Верховним і Блаженнішим Архиєпископом діялог десь „обірвався". Маю тут на думці зустріч Блаженнішого з Владиками Української Православної Церкви в Бавнд Бруку в червні 1968 р. Ця зустріч заповідала дуже багато, але залишилася покищо недописаною сторінкою вже на самому Введенні до Книги Нашого Діялогу!

Коли питати за причинами цього сумного явища або читати десятки статтей наших братів православних, особливо ж з духовного стану, то вони винують за це якраз наші старання за Київо - Галицький Патріярхат. Автор цих рядків старанно збирає матеріяли, статті, заяви, які вийшли збоку наших православних братів за останніх 10 років, і з болем серця мусить ствердити, що в не одному наші брати православні можуть нарікати на своїх братів католиків-„уніятів".

Ми не хочемо критично розбирати голоси наших братів православних проти плянованого Українського Патріярхату в Києві-Галичі, але в одному вони мають слушність, що ми підмінили саму ідею Українського Патріярхату. Вона не є та сама, яка просвічувала нашим першим ініціяторам та ідеологам патріяршої ідеї, світлим подвижникам тієї ідеї, якими були И. Рутський, Й. Кунцевич, М. Смотрицький, И. Борецький та П. Могила. Тією ідеєю було „поєднати Русь з Руссю", себто створити Український Патріярхат як базу об'єднання обидвох Церков. Тією ж ідеєю були навіяні й інші старання про Патріярхат ,наприклад у 1655-1667, 1669, 1670-76 рр., та останні старання за Слуги Божого А. Шептицького. Д-р Гр. Лужницький, співавтор брошури про Патріярхат, це коротко, але переконливо насвітлює з історичної перспективи (стор 32-42).

Особливо ж Слуга Божий А. Шептицький у своїй славнозвісній переписці з православними Владиками та інтеліґентами (1941-1942) виразно нав'язував до тієї історичної „унійної" концепції Українського Патріярхату Рутського-Смотрицького-Могили - Жоховського. Він навіть ішов так далеко, що за прикладом И. Рутського готов був зрезиґнувати з претенсій бути київським і всієї України Патріярхом у користь когось з православних Владик, який би визнав Римського Архиєрея Первоієрархом Вселенської Церкви.

Правда, ці шляхетні змагання Слуги Божого скінчилися невдачею, бо були вони виявлені в обставинах тотальної війни, а також і тому, що його співрозмовці — православні Владики і православна віруюча інтеліґенція не могли позбутися своїх вікових упереджень відносно ідеї об'єднання Церков. Все таки спроба Слуги Божого творити Український Патріярхат у рямцях діялогу та з ідеєю майбутнього об'єднання Українських Церков вже увійшла в історію Вселенської Церкви. І Ватиканський Собор Другий — в основному — прийняв концепцію А. Шептицького як основу всецерковного діялогу. Значить, зерно, що його посіяв Слуга Божий, впало на землю, воно скільчилося і скорше чи пізніше підросте, дозріє і принесе багатий плід.

З такої перспективи наші старання про Український Патріярхат після Ватиканського Собору Другого є кроком не вперед, а назад. У нас прийшли до голосу інші концепції Українського Патріярхату, як, наприклад, „відновлення наших східніх традицій", як „передумова до державної самостійности", як „завершення структури нашої Помісної Церкви", як нагорода „за кров, гори трупів, потоки сліз, море крови", як „протест проти ватикансько-конґреґаційно-куріяльних чиновників", як „централізація патріяршої влади", як будування „самобутности церковної, національної і державної" проти „Москви, Варшави та Риму" і т. п.

Чому ж тоді дивуватися нашим братам православним, які так поденервовано, а навіть і перечулено реаґують на наші старання за Патріярхат! Чи ж не мають вони чого обурюватися та

(Закінчення на стор. 4-ій)

Увага! Увага!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ — ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ —

— влаштовує —

ВЕЛИЧАВИЙ СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ

в неділю, 11-го червня 1972 року

Початок год. 1-30 по пол.
на площі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ в ТРЕНТОНІ, Н. Дж.
7 Eremian Avenue

В ПРОГРАМІ СВЯТА:

1. Вікриття — **Микола Голінко**, голова Святочного Комітету.
2. Відспівання національних гимнів — **Американського** і Украніського, співає бувша **„Міс Союзівка" Маріянна Сухенко.**
3. Футбольні змагання за чашу **Філядельфійської Округи** юнаків спортового Товариства **„Тризуб"**, Філядельфія і юнаків **Осередку СУМА ім. Євгена Коновальця**, Трентон.
4. Виступ танцювальної групи школи українознавства при УПЦеркві св. Юрія в Трентоні під мистецьким керівництвом **Романа Строцького.**
5. Вручення Окрузі почесної плякети і промова заступника головного предсідника та рекордового секретаря УНС — **Володимира Сохана.**
6. Виграші **цінних нагород**: телевізійний апарат марки „Зеніт", столове радіо AM-FM — „Зеніт", фотокамера „Кодак" і 25 діточих **Забезпеченевих Грамот по 1.000 долярів.**

Вступ на Свято — лише одного доляра.

Забава з танцями при звуках **оркестри „Сокіл"**, Трентон-Брістоль.

В разі не погоди, Свято відбудеться в залях Народного Дому під тою самою адресою.

До участи в Святі, запрошується все Українське Громадянство та Союзівців всіх дооколичних місцевостей стейту Ню Джерзі, Пенсилвенії, Делевар і Мериленд.

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА в ЗСА

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

для вшанування

80-ЛІТТЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
Іх Блаженства Верховного Архиєпископа Кардинала
КИР ЙОСИФА VII

відбудеться **в суботу, 6-го травня 1972 року в годині 6.30 веч., в залі НТШ,** 302 Вест 13-та вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПРОГРАМА:

1. Відкриття.
2. **Проф. д-р ГРИГОР ЛУЖНИЦЬКИЙ:** доповідь на тему **„Наукові праці Верховного Архиєпископа Кардинала Кир Йосифа'.**

Вхід вільний — Гостям раді!

Управа Наукового Т-ва ім. Шевченка в ЗСА

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ ПОМІСНОСТИ УКЦ та 80-ЛІТТЯ НАРОДИН БЛАЖЕННІШОГО ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРД. КИР ЙОСИФА VII в БАЛТИМОР, Мд.

який очолює **В. Чорнодольський**, гол. Відділу УККА

Почесний Комітет: **Впр. о. шамб. Петро Мельничук, Веч. о. Мартин Канаван, Веч. о. проф. Евстахій Весоловський, Веч. о. Лев Дорош**

Неділя, 7-го травня 1972 року
год. 6:30 веч.

Авдиторія школи „Сакред Гарт"
3420 Фостер Евеню в Балтимор, Мд.

АКАДЕМІЯ

ДЛЯ ВІДЗНАЧЕНЯ ПОМІСНОСТИ УКЦ ТА В ПОШАНУ ВИСОКОДОСТОЙНОГО ЮВІЛЯТА

В ПРОГРАМІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:

Впр. о. шамб. **Петро Мельничук** — молитва, **Володимир** Чорнодольський — відкриття, Веч. о. **Мартин Канаван** — промова в англ. мові, Д-р **Мирослав Навроцький** — святочна доповідь, **Марія Ясінська-Мурована** — сопрано, **Наталія Котович** — акомпаніямент, **Ириней Жук** — фортепіянове сольо, **Церковний Хор** під управою **Д-ра Дмитра Кострубяка, Ілина Шавяк,** акомпаніямент, **Жіночий Хор ООЧСУ** під управою **Проф. Миколи Кормелюка, Галина Стельмах** — акомпаніямент, **Юрій Вацлавів** — декламація.

ВЕЧІР ПОЕЗІЇ НЮЙОРКСЬКОЇ ГРУПИ

Ню Йорк, 6-го травня 1972 року
Пластова Домівка
Год. 7-ма вечора

В програмі беруть участь:

ПАТРИЦІЯ КИЛИНА
БОГДАН БОЙЧУК
БОГДАН РУБЧАК
ЮРІЙ ТАРНАВСЬКИЙ

Твори поетів з України **Василя СТУСА і Григорія ЧУБАЯ** читатимуть:

ЛЯРИСА КУКРИЦЬКА
ВОЛОДИМИР ЛИСНЯК

Вступ 3.00 дол., для студентів 2.00 доляри. Дохід призначений на акцію в обороні українських політичних в'язнів.

Комітет для Оборони Радянських Політичних В'язнів

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ, НЮ ЙОРК

П'ятниця, 5 травня ц. р., год. 7:30 веч.

МИСТЕЦЬ

ДОНІЗІЙ ШОЛДРА

ДОПОВІДЬ ТА ПОКАЗ ЯК СУЧАСНИМИ МЕТОДАМИ РЕСТАВРУЄТЬСЯ МИСТЕЦЬКІ ОБРАЗИ

---

45 000 нюйоркчан демонстрували в обороні прав жидів у СССР

Ню Йорк. — Минулої неділі 45 000 жителів Ню Йорку, переважно жидівського походження, взяли участь у великій демонстрації, скерованої проти нелюдського трактування жидів у Совєтському Союзі та проти переслідувань збоку режиму. Керівник Крайової Конференції в справах совєтських жидів Джеррі Гудман сказав, що сподівались яких 35 000 учасників, а їх було на десять тисяч більше. Спершу демонстранти йшли від 68 вулиці по 5-й евню вниз на долину міста, несучи американський прапор та сотні англомовних написів-транспарентів, з яких було багато й у жидівській мові. На одному з транспарентів був напис під шестираменною жидівською зіркою: „Свобода" — вимога свободи для жидів у СССР, як і їх вільного виїзду до Ізраїлю чи інших країн. У демонстрації брав участь посадник Ню Йорку Джон Ліндзі та інші відомі діячі. Демонстранти звернулися з проханням до президента Ричарда Ніксона, щоб він порушив жидівську проблему під час недалеких відвідин Москви. Площу Гаммаршильда поблизу ОН заповнили були понад 40 000 демонстрантів, які скандували на ввесь голос: „Свободу совєтським жидам" та інші гасла. Подібні, хоч менші кількісно демонстрації, відбулися одночасно в Лос Анджелесі, у Філядельфії та ще в кількох містах ЗСА.

СПАСИБІ ВАМ

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ В БОФФАЛО, Н.Й.,
що зуміли зорганізувати на високому рівні
«ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА»
в днях від 15-го до 22-го квітня 1972 року при Стейтовому Університеті в Боффало.
Що на цьому фестивалі віддали належне місце моїм працям (емалії).

Особливо складаю подяку Марті Переймі (голові Клюбу), Марті Гаврилюк, Зірці Чмолі, Ірені Слободянській, Михайлові Сипнякові, Василеві Дусанівському.

Громадським діячам Боффало: голові Відділу УККА Василеві Шарванові, Андрієві Дякунові та мистцеві М. Борагкові.

Ваш К. ШОНК-РУСИЧ

Український Літературно-Мистецький Клюб
149 Друга Ave., New York, N.Y.

ВИСТАВКА КАРТИН

МИСТЦЯ

МИКОЛИ ЧУЛАЄВСЬКОГО

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ

7-го травня, о 1-ій год. дня

Виставка буде відкрита до 21 травня, включно.

В п'ятниці від 6-ої год. вечора до 8-ої.

в суботи і неділі від 1-ої до 8-ої вечора.

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРК

повідомляє

що 13-го травня 1972 р. о год. 7:30 веч.

в залях

УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ
при 2 Схід 79-та вул. в Ню Йорку, Н. Й.

— відбудеться —

ЗУСТРІЧ з ПРЕДСТАВНИКАМИ ГАРВАРДСЬКОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ і ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

Після зборів чайний вечір у заряді Секції Дружин Лікарів.

Присутність усіх Членів Відділу побажана.

Гостям раді.

Др. Маркіян Мігоцький, гол. Відд. Метроп. Н. Й. — **Д-р М. Бояр**, Секретар Відд.

Відділ Т-ва Українських Інженерів, НТШ — Осередок у Філядельфії, Відділ Українського Лікарського Т-ва та Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів запрошують Українське Громадянство Філядельфії та околиці, а особливо Молодь, прибути на

ДОПОВІДІ ПРО НАРКОТИКИ

які відбудуться

в суботу, 6-го травня 1972 року о годині 4-ій по полудні
у ПЛАСТОВОМУ ДОМІ при 10-ій і Данкенон вул. у Філядельфії

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ (по 20 хв. кожна):

1. **Д-р Я. ЗАЛІПСЬКИЙ — Хемічна структура наркотиків та їхня ідентифікація.**
2. **Д-р М. ДИМИЦЬКИЙ — Хемія і фармакологія маріванн.**
3. **Д-р І. ГОЛОВІНСЬКИЙ — Психологічні аспекти наркоманії.**
4. **Д-р Ол. ЧЕРНИК — Клінічні аспекти наркотиків.**
5. **Д-р Є. НОВОСАД — Лікування наркоманів.**

Конференцією та заключною дискусією провадитимуть: **д-р Ол. Білик**, голова ТУІА; **д-р Р. Максимович**, голова НТШ; д-р **Р. Дикий**, голова УЛТПА і д-р **І. Куйдич**, голова ОУВЛ.

Крайова Пластова Старшина

закликає Членів Пласту взяти численну участь у

МАНІФЕСТАЦІЇ та ДЕМОНСТРАЦІЇ

які відбудуться

в суботу, 13-го травня ц. р. у Вашингтоні
біля Білого Дому та Сов'єтської амбасади.

Початок о год. 1-ій по пол.

Ректор УВУ відвідав Денвер

(Закінчення зі стор. 1-ої)

присутності понад півсотні слухачів. Організатором молоді на цей вечір був студент Ігор Фіглюс. Вступне слово сказав і ректора УВУ привітав д-р П. Баб'як. Коментаторами були: Ігор Фіглюс, Віра Баб'як, Наталя Бозьо. Твори письменників рецитували: Наталя Бозьо, Леся Волянська, Дада Фіглюс, Арета Масляк, Маруся Олексюк, Ігор Фіглюс, Володимир Майстрик, Ларій Нижник, Петро Романишин, Ігор Соляник і Тарас Чайківський.

У суботу, 15-го квітня, в тій же залі відбувся авторський вечір поета Володимира Янева, якого привітав від громади д-р Іван Овечко. Перед читанням власних поезій автором, деякі з його творів рецитували Марія Кротюк і Євгенія Коцюба. У залі було понад 60 слухачів. Проф. д-р В. Янів, читаючи свої твори, давав одночасно панораму умов та історичних подій, коли ті твори були написані.

В неділю, 16-го квітня, в залі американської церкви була головна імпреза — зустріч ректора УВУ з громадянством на вечорі з мистецькою програмою та спільною перекускою. Було понад 200 осіб присутніх. Перед промовою ректора, гостя представив і виголосив вступне слово привіту інж. Мирослав Кальба, голова Ювілейного Комітету. Іншою частиною вечора керував мгр Іван Стебельський, заст. голови Ювілейного Комітету. У мистецькій частині брали участь п-і мгр М. Венжівська (піяно), д-р Є. Савчин (сольо-баритон), молоді скрипалі Наталка, Петро й Юрко Романишин і п-і Барбара Завадович (сольоспів і гра на бандурі).

Під час спільної перекуски були привіти від місцевих організацій. **Там же й закінчено збірку на Фонд УВУ та проголошено заснування Товариства Прихильників УВУ. Разом український Денвер зібрав на Фонд УВУ кругло 2 000 долярів (без півтори сотки, яку зобов'язався зібрати інж. М. Кальба для „заокруглення" суми). Найбільшу суму вніс д-р Євген Петрівський (250 дол.), за ним д-р П. Баб'як (200 дол.), по 100 дол. внесли: д-р Б. Винар, Я. Стецюк (який також гостив п-во Яневи в своїм домі протягом усіх днів побуту їх у Денвері та подбав про транспорт для гостей), Григорій Бойко, д-р І. Овечко.**

Недільна зустріч проф. д-ра В. Янева з громадянством розпочалася за перекускою спільною молитвою, яку промовив о. Т. Діятелович (православний священик), а закінчилася молитвою о. О. Смаля (католицького священика). Ректор УВУ проф. д-р В. Янів відвідав Денвер разом зі своєю дружиною Софією, яку громада та окремі особи тепло вітали в Колорадо.

Дітройт готується...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

маніфестації, в засіданнях беруть участь і представники обох Відділів УККА. На засіданнях обговорюються подробиці підготовки і переведення маніфестації. Від Організацій і поодиноких громадян надходять пожертви для покриття видатків Комітету. В зв'язку з дією Комітету відчувається і активізація праці в багатьох місцевих організаціях. Дітройт живе під знаком підготовки до маніфестації.

Напередодні маніфестації, в п'ятницю 5 травня, Комітет влаштовує пресконференцію з представниками місцевої і загальноамериканської преси. А 12 травня автобуси, наповнені українською молоддю з Дітройту від'їдуть до Вашингтону, щоб там 13 травня взяти участь в загально українській маніфестації, після закінчення якої наша молодь передасть президентові Р. Никсонові петиції від українців Дітройту, щоб він, під час перебування в Москві, став в обороні переслідуваних в Україні.

ШЕВЧЕНКОВІ ДУМИ І ПІСНІ

Анг. і укр. тексти

Ціна 80 центів

"SVOBODA"
Jersey City, N.J. 07303
81-83 Grand Street

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

В УНІВЕРСИТЕТІ У САНТІЯГО, ЧІЛЕ, відбулися вибори до ректорату, в яких значну перемогу здобула права коаліція і цілковито програв племінник президента марксиста д-ра Алленде, Паскаль Алленде, крайнє лівий діяч. Ректором Університету шляхом таємного голосування студенти і професори вибрали д-ра Бенінгера, який трохи раніше був ректором, але був змушений уступити під натиском комуністів і лівих.

У БУРУНДІ В АФРИЦІ ВБИЛИ недавнього короля тієї країни, 25-річного Нтаре. У 1966 році скинено його з престолу і голова змовників полк. Мішель Мікомберо проголосив себе президентом. Король Нтаре виїхав за кордон і замешкав у Західній Німеччині. Місяць тому його запевнили, що йому нічого не загрожує, якщо він захоче вернутися. Він дійсно вернувся до Бурунді, але на летовищі арештували його і присудили до хатнього арешту в його колишньому палаці. Його прихильники старалися звільнити його відтіль. У стрілянині, яка вив'язалась з тієї нагоди — згинув недавній молодий володар.

В АФРИКАНСЬКОМУ СЕНЕГАЛІ ІСНУЄ у місті Горее „Дім невільників": музей, що стосується торгу чорними невільниками. Багато найвищих достойників африканських держав відвідали вже той музей, який став також ціллю прогулянок американських муринів.

Замість квітів на свіжу могилу Покійного
о. ЯРОСЛАВА КНЯГИНИЦЬКОГО
складають 15.00 долярів
на „Церкву в Потребі".

Родині Покійного найщиріші вислови співчуття.

Омелян і Емілія ПЛЕНІКЕВИЧ

Замість квітів на свіжу могилу нашого і всіх дітей дорогого Приятеля
св. п. ТАРАСА БОКСА
складаємо 10.00 долярів
на видавництво журналу „Веселка".

Родині пересилаємо щирі співчуття в утраті Чоловіка та винятково доброго Тата.

Данило та Олесь ДОРОЖИНСЬКІ

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ НЮ ІНГЛЕНД
з глибоким жалем ділиться сумною вісткою про смерть свого довголітнього члена

Д-ра ІВАНА
МОХНАЦЬКОГО

що ненадійно помер дня 30-го квітня 1972 року на 62-му році життя.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 3-го травня 1972 р. о год. 7:30 рацку з похоронного заведення **Frank Trainor, 859 Broad Street, Providence, R.I.**

Опечаленій Родині Покійного глибокі співчуття складає

УПРАВА ВІДДІЛУ

В глибокій печалі повідомляємо Рідню, Приятелів і Знайомих, що 30-го квітня 1972 року відійшов у Вічність

Митрофорний Протоієрей
ФЕДІР ДИМАР

був. полковник **Армії УНР**

народжений 15-го листопада 1889 р. в Миргороді на Полтавщині.

ПАНАХИДА — у вівторок, 2-го травня 1972 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 E. 7th Street, New York, N.Y.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в середу, 3-го травня 1972 р. о год. 7-ій веч. в церкві св. Троїці, 359 Брум вул., Ню Йорк, Н. Й. В четвер, 4-го травня 1972 року в тій же церкві о год. 9-ій ранку Заупокійна Служба Божа і похорон на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

ЮЛІЯ СІКОРСЬКА — невістка
ФЕДІР, ВАСИЛЬ, НІНА і ІРЕНА СІКОРСЬКІ — внуки

Ділимося сумною вісткою, що дня 30-го квітня 1972 року по короткій недузі, упокоїлась в Бозі на 84-му році життя наша Найдорожча **МАМА і БАБЦЯ**

бл. п.
КАТЕРИНА ЯРОШЕВИЧ

вдова по директорові **Осипові Ярошевичеві**, уроджена в Перемишлі.

ПАНАХИДИ в понеділок і вівторок, 1-го і 2-го травня 1972 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Музика при **Chicago Avenue, Chicago, Ill.**

ПОХОРОН відбудеться в середу, 3-го травня 1972 р. о год. 11-ій ранку на цвинтар св. Миколая.

В глибокому смутку:

сини: **ЕВГЕН і МИРОН** та дружини **ЛІДІЯ і ДАРІЯ**
внуки: **ІРЕНА, МАРТА, АНДРІЙКО та ХРИСТЯ**
та Родина в Америці і Европі

Членам ОБВУА подаємо болюче сумну вістку, що 27-го квітня 1972 року в Ню Гейвен, Конн. вибув назавжди з комбатантських рядів

св. п.
БОГДАН ЛИСЯК

кол. старшина I УД УНА та голова Крайової Управи Братства Першої Української Дивізії УНА.

ПОХОРОН відбувся 1-го травня ц. р. в Ню Гейвен, Конн.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Достойній опечаленій Родині Покійного Побратима по Зброї та Братству I УД УНА
Достойній опечаленій Родині Покійного Побратима по Зброї та Братству I УД УНА передаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА ОБВУА

ВІСТІ З НЮАРКУ-ІРВІНҐТОНУ, Н. Дж.

Місцевий Відділ УККА відзначив тут 23-го січня святочною академією день Самостійности та Соборности Української Держави. Свято відкрив голова Відділу мгр Я. Рак, прочитавши відповідні резолюції. Промову виголосив віцепрезидент УНС, проф. . Телюк. У мистецькій частині свята взяли участь: тенор А. Юрків, піяністка Л. Крупа та дівочий хор „Євшан Зілля", під диригентурою проф. Б. Садовського. Солістам та хорові акомпаньювала проф. Е. Крахно та Д. Сиґіда. Збірну рецитацію — монтаж М. Щербака „Майдан Софії" виконали Т. Басняк, О. Генсьор, В. Кріль і М. Ходновська. Ранком цього ж дня були відправлені Служби Божі в українських церквах у наміренні українського народу. Мейори довколичних міст, Нюарку, Ірвінґтону та Мейплвуду проголосили проклямації з нагоди роковин.

Цього ж дня наша молода піяністка М. Цибик дала концерт творів Баха, Брамса та Шопена у публічній бібліотеці Савт Орендж в рямцях серії концертів молодих музиків.

6-го лютого Українське Фотографічне Т-во влаштувало чергову виставку світлин та прозірок. Виставку відкрив інж. Р. Загайкевич, розповівши про фотографію та УФоТо та підкресливши відрадне явище, що Т-во має доплив молодих членів. Під час виставки інж. Т. Геврик висвітлив прозірки про церкви на Україні з відповідними коментарями. У виставці взяли участь 25 фотографів зі 192 експонатами.

Цього ж дня Українська Студентська Громада Нюарку відзначила річницю бою під Крутами.

6-го лютого Спортове Т-во „Чорноморська Січ" відбуло 48-мі річні Загальні Збори, головою переобрано п. М. Стебельського. В минулому році „Січ" здобула багато перемог у різних ділянках спорту: чемпіонат футболу у Лізі Шейфера, кубок Райнгольда та дійшла до півфіналу футбольного чемпіонату ЗСА. Відбиванкові дружини добули мистецтво стейту. Діяльними були ланки шахів, стук-пук, тенісу та плавання. Засновано також першу українську гаківкову дружину на терені ЗСА, що змагається у Ню Джерзькій Лізі.

Крім збірних протестаційних акцій УККА та молодечих організацій проти переслідувань українських інтелектуалістів Москвою, в кіиx наша громада бере живу участь, зорганізовано заходом Відділу Віче - Протест на нашому терені 13-го лютого. Головними доповідачами були ред. В. Мазур та ред. О. Зінкевич, про що докладніше було згадано у „Свободі" 17-го лютого. Наша громада також прилучилася до масової висилки листів до головного секретаря ОН, К. Вальдгайма, вимагаючи акції ОН у цій справі.

20-го лютого відсвятковано величним концертом 80-річчя Первоієрарха УКЦ, Блаженнішого Иосифа УІІ та День Помісности УКЦ. Свято відкрив голова Комісії Фонду „Церква в Потребі" д-р С. Ворох, головним промовцем був о. д-р В. Гавліч. У мистецькій частині виступали хори церкви св. Івана під диригентурою проф. М. Добоша, шкільної дітвори та „Євшан Зілля" під орудою Б. Садовського, оперова співачка п. М. Лисогір, жіночий квартет „Калина" та піяністка І. Пелех. Акомпаньювали проф. Д. Караневич, проф. Б. Базаля, М. Геча, Д. Сагіда та Р. Шеґедин. Монтаж поезії із творів Маланюка, Лащенка та Храпливої п. н. „Собор" виконали п-і Е. Кононів, Н. Пацак і Л. Мостова.

Вечір „В Поклоні нескореним" відбувся 5-го березня заходом Відділу ОЖ ОЧСУ. Пані М. Вожаківська виголосила доповідь ілюстровану співом і поезіями у виконанні М. Мостової, Н. Пацак, Л. Семанишин та сестер Генсьор Пані С. Тонкошкур відспівала кілька пісень при фортепіяновому супроводі проф. Б. Базалі. Вечір закінчено сценкою п. н. „Шукають дороги". Програму вела п-і Е. Кононів, а сцену оформив п. Ф. Луцишин.

Традиційний Шевченківський Концерт відбувся 12-го березня заходом школи св. Івана Хрестителя в Нюарку у виконанні шкільних дітей. Доповідь на тему „Шевченко і діти" виголосила Л. Яворська. Два фортепіянові твори відіграла Р. Шеґедин, Н. Яворська відделямували вірші. Учні кляс 3, 6, 7, і 8-ої відіграли сценічну картину та драматизовану рецитацію до слів Шевченка, шкільний хор відспівав „Заповіт" та закінчив концерт піснями „Реве та стогне" і „Думи мої" у супроводі дитячої оркестри під диригентурою сестри Соні ЧСВВ. Акомпаньювали учениці Л. Семанишин і Р. Шеґедин. Програму підготовили учителькі М. Робак, О. Ліщинська та сестра Соня. Сцену оформив п. Ф. Луцишин.

Д-р Т. Самотулка доповідав про „Проблеми формування національної ідентичности" 15-го березня на вечорі улаштованім 86-тим Відділом СУА.

Весна — час загальних зборів. 18-го березня відбулися загальні збори Українського Народного Дому, на яких перевибрано Упр. під головуванням інж. М. Семанишина та включено шість нових членів Управи молодшого покоління. Цього ж дня нюаркський Відділ Т-ва Українських Інженерів вибрав нову Управу, яку знову очолив інж. Ю. Охримович, а 19-го березня Відділ АДУК вибрав Управу під незміним головуванням інж. Л. Калинича. 25-го березня вибрала нову Управу Кредитівка „Самопоміч", на чолі з проф. М. Цяпкою.

24-го березня відбувся „Гарвардський Вечір", під час якого о. С. Чомко обзнайомив слухачів з українськими студіями у Гарвардському університеті та з теперішньою кампанією збірки фондів на дальший розвиток цих студій.

Що буде: — Загальні Збори Відділу УККА відбудуться 7-го травня. Прогулька до сімох країн Европи організована Комітетом при церкві св. Івана Хрестителя від'їжджає 16-го липня.

Іван В. Турянський
прес реф. Відділу УККА

НА МАРҐІНЕСІ БРОШУРИ ПРО ПАТРІЯРХАТ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

реагувати? Ось і недавно, бо минулого місяця, „Свобода" та „Українське Православне Слово" принесли офіційні заяви Владик УПЦеркви в ЗСА, де вони реагують на останні потягнення, які зайшли в УКЦеркві в зв'язку із стараннями про Патріярхат. Багато тут барабанного вогню проти Берестейської Унії, Ватикану, П. Кунцевича та іншого „старого і традиційного" для православної, протиуніятської полеміки притаманного, але в своїх протестах проти титулу нашого майбутнього Патріярха та проти методів, якими пропагується ідея Українського Патріярхату, наші православні брати таки мають слушність. Бо так, як тепер іде справа з Українським Патріярхатом, себто поза всяким домовленням з нашими православними братами і поза рямцями спільного діялогу, то це може ще більше поглибити існуючу прірву між українцями католиками і православними.

Наш загальний висновок з цієї серії статтей про Український Патріярхат на марґінесі брошури о. Поспішіла — д-р Гр. Лужницького зводиться до того, що ми повинні нарешті занехаяти старання за Український Патріярхат, які не мають за собою належних догматичних та історично-канонічних основ у минулому, які суперечать традиціям східного церковного права, які ведуть людей без відповідного знання, компетентности та відповідальности, які провадять людей з явною протикатолицькою тенденцією, які доводять до вуличних протестів та богослужбних вигуків у Божому храмі і які йдуть урозріз із нашим діялогом з православними братами.

Український Патріярхат — це свята справа, як слушно каже в останніх своїх звернення наш Блаженніший Верховний Архиєпископ та Ісповідник Кир Йосиф. Тому ми маємо вести наші прохання також „святими методами", гідними святої справи і „в правних межах Верховного Архиепископства", і тоді можемо бути певні з нашим Блаженнішим, що „сила Божої Справи мусить взяти верх над усякими людськими перешкодами" (Лист із 20-го жовтня 1971 р.).

Оттава, Онт., Канада, 1-10 березня 1972 р.

(Кінець).

ЛЕСЯ УКРАЇНКА ЧЕРЕЗ РАДІО

Торонто. — Щоденна радіопрограма „Прометей" у Торонті під керівництвом п-на Менделюків передала для слухачів „На полі крови" Лесі Українки. Твір з видатним мистецьким успіхом виконали для радіозапису видатні члени Об'єднання Мистців Української Сцени, ОМУС-у: Віра Левицька, Марія Степова-Капяк, Ліза Шашаровська - Чепіль, Оксана Рудакевич, Я. Пінот-Рудакевич і З. Хозарський. Постанова Ярослава Пінота-Рудакевича. Радіопередача драматичної поеми „На полі крови" відбулася двічі. Керівники програми дістали телефони й листи від слухачів, які при тій нагоді згадували про дорогі „часи Блавацького".

В поклоні Олені Телізі

Відділ Союзу Українок в Пассейку, Н. Дж. врочисто відмітив пам'ять героїні й поетеси бл. п. Олени Теліги, в 30 річницю її смерти, що її нанесли німецькі гештапівці, розстрілюючи враз із її мужем, інж. Михайлом Телігою, в 1942 р. у Києві.

11-го березня ц. р. в Українській Централі Пассейку, зібралися члени СУА, запрошені гості й виконавці програми, які всі спільно й надзвичайно тепло згадали Покійну.

Голова Відділу СУА п. Пасейку, п-і Площанська відкрила свято, заклікаючи до вшанування пам'яті поетеси, а тоді представила імпрезову референтку Відділу, п-і Мартинюк, яка й проводила цілою програмою. Ірина Шраменко прочитала реферат, який накреслював повний перекрій життя й творчости сл. п. Олени Теліги і вказав на ці перлині ідейних заложень, які двигнули покійну Олену в передову лаву великих та вічних Чинів нескореної перед ніким України. Тамара Кардашинець відчитала ряд поезій сл. п. Олени Теліги, і по-мистецьки передала зворушливий вірш „Поворот". Дві молоді студентки коледжу й членки „Пласту", Муся Мочула й Христина Струк читали ряд віршів, які мов віхи на визвольнім шляху, залишила поетеса для прийдешніх поколінь. Дарія Фармігá відчитала оповідання „Або-або", написане поетесою, що віддзеркалює суворі підсовєтську дійсність, де людину зведено до звичайного робота, обезцінюючи всі шляхетні вартості духово - моральних заложень.

Позапрограмово, поділився з присутніми своїми спогадами про Олену Телігу та її мужа, ред. П. Ямняк, що перед другою світовою війною проживав з ними у Варшаві.

Святочно-літературний вечір, зорганізований українським жіноцтвом СУА в Пассейку, був гідним поклоном в пошані незабутньої української поетеси й героїні, — сл. п. Олени Теліги.

В. М.

Великдень в Українському Селі в Ґлен Спей

Великодні торжества почалися у нашому селі у велику п'ятницю, де о д-р Л. Міня, ЧНІ відправив Службу Божу та виложив плащаницю. Вірні мали нагоду приступити до св. Сповіді. У Велику Суботу багато прийшло св. Пречастє. У день світлого Воскресіння — Архиєрейську Службу Божу у співслуженні о. монс. Є. Монестирського і о. д-ра Л. Міня відправив Владика Кир Йосиф — єпископ Стемфорду. Співав хор церкви св. Івана Хрестителя з Нюарку, Н. Дж, під диригентурою М. Добоша.

Незабутнє враження зробило на присутніх свячення пасок в селі під церквою, що його доверши сам Владика. По відправах в церкві відбулося в ресторані п-ва Ляховичів спільне великоднє сніданння — на якім Владика Кир Йосиф ділився з усіма традиційним свяченим яйцем, складаючи при тому свої великодні побажання. Промовляли ще голова УР-Союзу Антін Батюк, д-р Є. Грабарчук, який повідомив всіх присутніх, що цього року почнеться будова стилевої дзвіниці — проєкту архітекта інж. Аполінарія Осадци — та взвав складати добровільні датки на цю ціль. Д-р М. Клюфас передав Їх Блаженству — Кардиналові Кир Йосифові великодній привіт та сердечні святочні побажання від усіх мешканців українського села в Ґлен Спей.

Наші традиційні Різдвяні та Великодні Свята стягають щороку що раз то більше людей. Багато прибуває наших людей, що поселилися тут перед першою світовою війною.

Радіова станція в Порт Джервіс завдяки стараннм проф. М. Добоша передавала дні у Велику П'ятницю та Суботу — великодні програми. — І наші поселенці листами та телефонами дякували радіовисильні.

З огляду на дуже великий холод — заповіджені гагілки, на які з'їхалося з околиць багато людей — не могли відбутися. — Репортери англомовних часописів з великим захопленням приглядалися всім нашим Великоднім урочистостям — і подали їх із знимками у своїй пресі.

Д-р інж. М. Клюфас

У Франції померла видатна малярка Софія Зарицька-Омельченко

Париж. — У понеділок 17 квітня 1972 року на еміграції у Франції, у містечку Женев'є біля Парижу, трагічно померла на 69 році життя видатна українська малярка сл. п. Софія Зарицька-Омельченко. Родом із Зах. України, заміжня за мистцем сл. п. Петром Омельченком, у Празі, студіювала мистецтво у Празькій Академії Мистецтв у 1924 - 28 роках, потім родина переїхала до Парижу, де продовжувала студії. Сл. п. Софія Зарицька важке життя після передчасної смерти чоловіка, але залишилася до кінця вірною своєму вибраному шляху мистця. Виставляти почала ще у Львові в АНУМ, потім у Празі, а в Парижі була постійною учасницею сальону „Незалежних". Вона користувалася в більшості технікою монотипії, найбільше уваги присвячувала темі материнства й дитинства. Для картин сл. п. Софії Зарицької-Омельченко характерне тонке психологічне відчуття. З багатьма творами мисткиня не бажала розставатися все своє життя, навіть тоді, коли важко бідувала. Велика родина не раз її приходила з поміччю у скрутні часи. Не так давно з ініціятиви культурно-освітнього референта 64-го Відділу СУА п-і Євгенії Єнсен-Рубчак була влаштована індивідуальна виставка картин сл. п. Софії Зарицької-Омельченко у Ню Йорку. Чимало її оригінальних, овіяних великою теплотою серця, картин є в ЗСА.

Під чикаґівським небом

15 і 16 квітня у Чикаґо висвітлено фільм українського режисера Ярослава Кулинича про відкриття пам'ятника Шевченкові в Арґентині та про життя українців у Південній Америці. В перший день, що припав на суботу, наша заля у школі Шопена була на всіх трьох сеансах майже порожня; чи то громадяни занадто заклопотані суботніми справами, чи то агітація і пропаґанда підвели, — але справжній успіх вистава мала аж у неділю, коли в середнього розміру залі СУМА для публіки не вистачало стільців. А шкода, що в суботу було порожньо, бо такого джерела інформацій деінде не знайти, бо як американська кінохроніка подається до Арґентини й Параґваю шукати українські поселення?

Почавши з відділу аеропляшів, Ярослав Кулинич веде глядача до Буенос Айресу, де наші земляки з квітами зустрічають гостей. Кілька кадрів фіксують радість зустрічі рідних і друзів, що не бачились уже десятки років. Потім бачимо чіткі картини Арґентинської столиці, трохи історії у пам'ятниках та будовах і місяць, де має бути пам'ятник Тарасові. Потім камера вандрує червоноземом Параґваю й Арґентини, знаходить українських ґаздо - ковбоїв, що господарюють тут, як у себе вдома, тільки з тією різницею, що мають тут доволі землі, накорчованої кривавими мозолями. Тут нема електрики чи водопроводу; всередину хат камера має навіть не повела. А наші українські селяни працюють тяжко на ріллі, молодиці носять з криниць воду, печуть хліб у надвірній печі. Ось і маленька будівля „Просвіти", а перед нею — символічно, курка в поросі порпається... Тяжка праця, — але в біді не вмирає українське слово й пісня, і щонеділі всі з'їжджаються до своєї церкви. Але ось ми знов у Буенос Айресі, і незабаром настає кульмінація: відкриття пам'ятника Шевченкові. Тисячі українців з далеких і близьких сторін, усі в барвистих, здебільшого вишитих українських вбраннях, сходяться з прапорами й плякатами до пам'ятника. Знайомі лиця наших провідників, хори, танцювальні групи, бандуристи, і головне — багато-багато квітучої молоді та дітей. Ще кілька хвилин — і відкривається скульптура Тараса Шевченка, твір нашого відомого майстра, Л. Молодожанина. Остання дефіляда після посвячення — і тоді ми бачимо кадри з бенкету й святкового концерту.

Фільм пояснюють два молодих диктори дівчина і юнак — Наталка Чума та Асколд Лозинський, (текст Леоніда Полтави). Участь молоді в цім документальним фільмі радує, не дозволяючи завважувати деяку вимовну недосконалість. Але режисер міг би зробити більші павзи між окремими частинами тревелогу, щоб глядач устиг переорієнтуватися. В американських фільмах звичайно дають трохи кравидів без диктора, щоб глядач сам подумав, де це він опинився, а тоді вже починає диктор. Те, що на письмі передається параграфом, у мові мусить мати павзу.

Але, якщо вже зачеплено порівняння з американськими фільмами, треба сказати, що такого порівняння не мусить бути. Скільки працівників затруднено при виробництві американських кінохронік! А наш Кулинич якщо й мав кого до помочі, то добре, а скоріше все сам робив своїми руками й своєю головою. Трапився українських власник підприємства в Апостолес, що мав вантажне авто — і режисерові пощастило зфотоґрафувати багато цікавих моментів з життя українських поселенців. На скромний бюджет і обмежені технічні заходи фільм удався дуже добрий і являється унікальним і цінним документом українського життя під чужим небом.

Ганна Черінь

СПОРТ

Клівлен грає пінґ-понґ

Клівленд, Огайо (зрв). — У п'ятницю, 18-го лютого 1972 р., відбулись тут у Домі СУМА о год. 7-ій вечора товариські змагання настільного тенісу між українською дружиною УСК „Скала" і Мадярським Атлетичним Клюбом Клівленду (СМАС). Мадярська дружина Клівленду має славу найсильнішого Клюбу в цьому місті й одної з кращих дружин пінґ-понґу в цій країні. Молода, два місяці тому заснована, українська команда здобула у своєму дебюті почесний вислід 3:3.

Знаменитий наш змагун, кол. індивідуальний чемпіон Огайо, Ришард Скора програв з мадярським майстром пінґ - понґу, Евгеном Куньо, у відношенні 0:2 (13:21, 18:21). Бравурно зограв д-р Степан Стецура, виграючи проти Йозефа Джіорзарі з вислідом 2:1 (21:16, 19:21, 21:15). Наш юнак Іван Коломиєць, хоч програв до Франка Майороса 0:2 (12:21, 13:21) виявив добре технічне знання гри й багато завзяття. Наш другий юнак, Михайло Губач, показав дуже добрий рівень гри, що забезпечив йому гладку й ефективну перемогу над Андреасом Джікенесі 2:0 (21:17, 21:14). Опісля пара юнаків-братів, Михайло і Роман Губачі, створила гарячу купіль своїм старшим, досвідченим противникам Євгенові Куньо і Павлові Джікенесі. Не легко програли нашi юнаки 1:2 (18:21, 21:17, 15:21). Фіналом цих цікавих змагань, що їм приглядалось біля 30 гостей, був бій між нашою парою, Ришард Скора і д-р Степан Стецура, й мадярською парою, Евген Куньо й Йозеф Джіорзарі. Навіть при шаленому темпі гри, тенісовий м'ячик тримався на столі після гострих досконалих ударів протягом 10-20 хвилин, заки хтонебудь з противників здобув одну точку. Наша пара заволоділа перемогу 2:1 21:17, 18:21, 21:19) при гарячих оплесках публіки.

Всім нашим змагунам належиться похвала за здобуття почесного ремісу й високий рівень гри. На поділ й признання заслуговує також засновник і тренер нашої пінґ - понґової дружини, Люба Іван Мудрий, який є бачванським українцем, сином о. Кирила Мудрого з Куцури, й перебуває від жовтня 1971-го р. СТ „Львів" має в ньому доброго кандидата на тренера й змагуна ланки копаного м'яча. Наша команда пінґ-понґу вправляє тут у Домі СУМА кожного тижня у понеділок, середу й п'ятницю, від год. 6-ої до 9-ої вечора. Підготовляються далі змагання з різними клюбами Клівленду.

НАГОРОДИ ЗА ПИСАНКИ

Едмонтон. — Другий Відділ Ліги Українських Католицьких Жінок, ЛУКЖ, влаштував Конкурс на писанки. Всіх надійшло 50. Журі призначило першу нагороду п-і Л. Стурко, з Калмара, Алберта, за писанку, чудово розписану гуцульським орнаментом, нагорода 40 долярів; у відділі для молоді першу нагороду і 20 дол. здобула п-а Л. Стурко звідти ж. Було нагороджено 11 писанкарок. Не нагороджені, писанки стали власністю Відділу ЛУКЖ.

ДІТИ ПОГАСИЛИ ПОЖЕЖУ

У Дніпропетровському на вулиці Г. Корольової біля будинку ч. 14 загорілися під землею ізоляція і смола на трубах комунікацій, з-під землі вирвались великі клубки чорного диму. Пожежники не змогли нічого вдіяти, бо підземні труби дуже вузькі, через них не може проникнути доросла людина. Послали дітей „піонерів", 5 осіб, найстаршому 17 р., наймолодшому 12 років. Вони з шлангами пролізли по рурах і вкінці погасили вогонь. Діти дістали попечення, у кількох на головах згоріло волосся, на одному загорівся одяг, але його погасив сусідній хлопчик.

ТАРЗАН, Ч. 6741. Над'їздять покалічені туземці

Клініка над рікою Дру.
Ця нова вивіска, Тарзане, що її вписали спадуни, виглядає чудово!
Я такий радий, що ти працюватимеш із сотником Чулю і мною, щоб допомогти нещасним автохтонам цієї долини...
Ледве гелікоптери зникли з очей, як два човни появились на ріці, придивляючись нам!
Якраз так, Чулю, як я сподівався! Розкажи їм наш плян. Проси їх, щоб вони сказали всім племенам, щоб вони післали нам мужів з хлопців, що їх руки були відрубані злощими Омарами!